

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 37 (1530) 1986 m. rugsėjo 18 d.

Melbourne

XXXI METAI

Popiežius vėl priminė pasauliui Lietuvą

Rugpiūčio 31 d., sekmadienį, vidudienio maldos proga popiežius Jonas Paulius II tūkstančiam maldininkų susirinkusių Castelgandolfe bei Šv. Petro aikštėje, Romoje, ir visam pasauliui priminė Lietuvą. Šv. Tėvas išreiškė savo solidarumą tai daugybei maldininkų, kurie, artėjant Švenčiausios Mergelės Marijos gimimo šventei, su malda keliauja į Šiluvos šventovę. Tuo lietuviai maldininkai paliudija savo tvirtą katalikišką tikėjimą, kurią lietuvių tauta priėmė prieš šešis šimtmečius, įsijungdama į didžiąją krikščioniškąją Europos tautų šeimą.

Popiežius maldininkų minią ir visą katalikiškąjį pasaulį kvietė melstis už Lietuvą, kad ji švenčiausios Mergelės Marijos užtarimu įstengtų išsaugoti istorijos audrose brangiąją tikėjimo ir krikščioniškojo pašaukimo dovaną. Šv. Tėvas Dievo Motinos globai pave-

dė jam ypatingai brangios lietuvių tautos jaunąsias kartas, kad jos su džiaugsmu ir pilnu atsakomybės pajutimu neįkainuojamą tikėjimo dovaną perimtų iš savo tėvų ir didžiadvasiškai ją perduotų kitiems.

Štai Jono Pauliaus II žodžiai: — Mano mintys dabar krypta į Lietuvos Bažnyčią, į brolius ir seseris tos lietuvių tautos, kuri man yra ypatingai brangi.

Šiomis dienomis, artėjant Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo šventei, daugybė tikinčiųjų pagal seną, per šimtmečius išaugusią tradiciją su malda keliauja į Šiluvos šventovę, kuri yra tapusi lietuviškojo pamaldumo į Mariją širdimi.

Tai nuostabi maldos ir atgailos išraiška, kuri viešai paliudija tvirtą mūsų brolių tikėjimą. Ateinančiais metais jie rengiasi paminėti savo tautos krikšto šešių šim-

tų metų jubiliejų lietuvių tautos atsivertimo į katalikų tikėjimą, per kurią Lietuva įsijungė į didžiąją krikščioniškąją Europos tautų šeimą.

Prašykime Švenčiausios Mergelės Marijos užtarimo tai lietuvių katalikų bendruomenei, kad ji įstengtų išsaugoti tikėjimo ir krikščioniškojo pašaukimo dovaną, kurią yra gavusi prieš šešis šimtmečius ir yra išlikusi gyva visose, kartais labai smarkiose ilgos istorijos audrose.

Švenčiausios Mergelės Marijos globai ypatingai paveskime šios kilnios tautos jaunąsias kartas, kad jos sugebėtų su džiaugsmu ir pilnu atsakomybės pajutimu perimti iš savo tėvų šią neįkainojamą dovaną, kad įstengtų į ją pilnai įsigyventi ir iš savo pusės didžiadvasiškai ir ištikimai perduoti kitiems.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Blaivybės diena didžiuosiuose Žemaičių Kalvarijos atlaiduose

Didžiųjų atlaidų metu liepos 9 dieną Žemaičių Kalvarijoje buvo iškilmingai minima blaivybės diena. Šv. Mišias drauge su šešiasdešimt dviem kunigais aukėjo Telšių vyskupas Antanas Vaičius. Pamaldose dalyvavo daugiau kaip šimtas kunigų ir nesuskaitoma maldininkų minia iš visos Lietuvos ir net iš užsienio kraštų: Latvijos,

Estijos, Baltarusijos, Kazakijos, Tadžikijos, Rusijos. Kreipdamasis į maldininkus, vyskupas Vaičius ragino ryžtingai kovoti prieš girtavimą, kuris yra didžiausia Lietuvos nelaimė. Po Mišių, vyskupui vadovaujant, kunigai ir visi tikintieji specialioje maldoje išreiškė savo rūpestį Lietuvos blaivumu ir savo ryžtą gelbėti tautą iš

girtavimo nelaimės. Štai šios maldos už blaivybę žodžiai:

Mielasis Jėzau! Tu taip pamilai mūsų brangią Tėvynę, kad amžiams pasilikai budėti kartu su mumis ne tik mūsų bažnyčiose, bet ir pakelių koplytėlėse. Rūpintojėlio akimis tu žvelgi į mus, Marijos žemės vaikus, o iš Tavo dieviškos širdies veržiasi skausmo

žodžiai: "Gaila man šitos tautos! Gaila jos vaikų!" Viešpatie Jėzau! Tu mus kunigus pakvieteit arčiausiai prie savęs, liepei būti žemės druska ir pasaulio šviesa, įspėjai budėti ir melstis, saugotis, kad mūsų širdys nebūtų apsunkusios nuo svaigalų... Matydami nuolat plintantį girtuokliavimą, vis baisesnes to girtavimo pasėkmes, jausdami atsakomybę ir išgyvendami didį skausmą, mes, Lietuvos kunigai, kartu su visais čia susirinkusiais pavedame save ir savo tautą Švenčiausiajai Tavo širdžiai ir ypatingai tavo Motinos globai. Suklaupę prieš tave ir tavo švenčiausiąją Motiną, mes ryžtamės pakilti į žūtbutinę kovą už savo tautą ir laimingą jos ateitį. Mes ryžtamės žodžiu ir pavyzdžiu skatinti visus prie blaivumo, širdies tyrumo ir net prie visiškos abstinencijos. Jėzau, amžinasis Kunige, mūsų Vade! Suteik mums jėgų ir drąsos šitame šventame pasiryžime! Stebuklingoji Kalvarijos Marija, Dievo ir mūsų Motina! Būk su mumis! Primink mums mūsų ryžtą ir palaikyk jį savo galingu užtarimu!

Po pamaldų didžioji minia, vadovaujama vyskupo ir kunigų, kryžiaus kelio procesijoje pajudėjo į garsiuosius Žemaičių Kalvarijos kalnus. Tai jau sena tradicija. Žemaitis jaustūsi nebuves Kalvarijoje, jei grįžtų į namus, neapėjęs kalnų, neapmąstęs Kristaus kančios ir mirties už pasaulio išganyką. Šiomet maldininkų minioje ypač buvo gausu jaunimo. Per visas dienas čia išdalinta apie 25.000 komunijų. LRTV

NUKALTAS LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS MEDALIS

Jis išliks amžiais, didingas Lietuvos ir patvarios krikščionybės istorijos simbolis. Jų kaina amerikoniškais doleriais: antikine bronza \$ 30, pasidabruotas \$ 35, paauskuotas \$ 40, gryno sidabro \$ 200. Prie kiekvieno pašto išlaidoms pridėti dar po \$ 2. Užsakymus su banko čekiu siųsti: Loreta Stukas, 234 Sunlit Dr. WATCHUNG NJ 07060, USA.

Nedėkingas palikimas ir Gorbačiovo reformos

KOMUNISTINIO REŽIMO SUGADINTAS ŽMOGUS NENORI DIRBTI

Nedėkingą palikimą iš savo pirmtakūnų paveldėjo dabartinis Sov. Sąjungos komunistų partijos ir visos imperijos galva Michailas Gorbačiovas. Štai kai kurie punktai: Sutrikusi gamyba, pasėnė įmonių įrengimai, butų stoka, silpna užsienio prekyba, sutrikęs valdymo ir pačios partijos aparatas, didžiulė buitinių gėrybių stoka, nesibaigiančios eilės prie parduotuvių, išaugusi spekuliacija, daugelis kitų negerovių, o prie jų — duonos (maisto) stoka. Bet blogiausia - M. Gorbačiovas gavo per daug jau sugadintą sovietinį žmogų, nenorintį dirbti darbininką, nesirūpinantį valstybės gerove, linkusį valkatauti ir per daug jau mėgstantį girtauti.

Beje, popieriuje surašytas "palikimas" išrodė labai gerai: grandioziški planai, projektai, aukšti gamybos kiekybės bei kokybės rodikliai ir kt. Bet kai naujasis diktatorius juos sulyginė su tikrove, rado dau "prierasų", netikrų realių ir procentinių skaičių. Popierinis palikimas.

Dar vieną didelę bėdą - nelaimę paveldėjo: Černobyl katastrofą. Ne jo laikais ta atominė jėgainė buvo statyta, planuota, ne jis buvo paskyręs jos vadovus, technikus, ne jo žmonės valdė, bet kai susprogo - už nelemtas pasėkmes turi atsakyti jis. Černobyl labai sumenkino Sovietų Sąjungos technikos "gerą vardą" ne tik pačiame krašte, bet ir satelitiniuose kraštuose ir kitur užsienyje. Blogiausia, kad nebuvo pasiruošta tokiems netikėtumams: nebuvo nei techninių, medicininė priemonių, specialistų, medžiagų; trūko ir išmanymo. Reikėjo šauktis "supuvusių kapitalistinių šalių" (ypač Vak. Vokietijos) pagalbos. Trūko ir cemento platiems ir giliems įrengimams radioaktyvių spindulius skleidžiantiems, apmūrijimo darbams. Reikėjo jo dalį išvežti iš Vengrijos, Čekoslovakijos, bet ypač daug Ukrainai turėjo padėti "broliška" Lietuvos respublika, kurios metinė labai gero cemento produkcija siekia (1974 m. duomenimis) 2.279.000 tonų. Akmenės cemento gamykloje nuolat dirba apie 2.300 darbininkų.

Didžiausias blogybių šaltinis yra tas, kad Sovietinė imperija pastatyta ant labai prastos, gyventojams prievarta primestos, komunizmo sistemos. Gorbačiovo pirmtakūnai buvo tiek nugyvenę kraštą, kad jeigu dabar jo valdžią būtų paėmęs, sakysime, koks nors

*****

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

*****

sumanus arkangelas, ir tas vargiai ką galėtų padaryti.

Bet Gorbačiovas ryžosi griebtis plačių reformų. Įsitvirtinęs valdžioje, politbiure ir periferijose pakeitęs daugybę valdininkų jam palankiais partiečiais, jaunesnio amžiaus žmonėmis, sušaukė XXVII komunistų partijos suvažiavimą, kuriame deklaravo "naujas dogmas": didinti darbo žmonių ir pačios partijos narių aktyvumą, pakelti gamybą, gaminti daugiau ir aukštesnės kokybės reikmenų, paspartinti ekonominį pakilimą, sumoderninti fabrikus, pastatyti daugiau gyvenamųjų namų. Žemės ūkio srityje - padidinti derlių tiek, kad Sovietų žmonės galėtų išsimaistinti be užsienio pagalbos.

M. Gorbačiovas pirmutinis iš visų Sovietijos vadų atkreipė dėmesį į alkoholizmą bei girtavimą, kuris buvo be galo išaugęs. Buvo geriamas net įmonėse darbo metu, gatvėse: girtavo jaunuoliai bei mažažemčiai, moterys. Taigi buvo suvaržytas alkoholio vartojimas, sumažinta jo gamyba, pakeltos kainos dvigubai, labai apribotas pardavimo laikas.

Vokiečių spaudos žiniomis, visa tai valstybės išdui kaštavo 7,5 bilijonų. Daugelis žmonių, ypač moterys, džiaugėsi alkoholio suvaržymu, bet nesidžiaugė įpratę gerti vyrai, partiečius įskaitant. Girtavimas sumažėjo, bet ne tiek, kiek reikėjo. Žmonės stovėjo eilėse, pirkosi degtinę, svaigius gėrimus, o jeigu jų negaudavo - pasigamindavo patys. Susirinkę būreliais ir toliau gerdavo, dažniais atvejais "gedulo ženklai" užrišę ant butelio viršaus juoda kaspinėli... O gerdami, nepripažindami M. Gorbačiovo "priesakų" dainuoja: "Vyrai gėrė, vyrai gers, kol pasaulis apsisvers. O jei žemė apsisvers, ant griuvusių vyrai gers" - Taip esą dainuojama Lietuvoje. O negeriau esą ir kitose respublikose.

Sovietijos žmonės liko abejingi M. Gorbačiovo reformoms ir XXVII komunistų partijos nutarimams. Jie gerai žino, kad komunizmo dvasia yra tiek sumenkusi, kad jis nebepajėgs "atgimti iš naujo", kaip nori M. Gorbačiovas. Žmonės netiki reformų pasisėkimu ir todėl nenori nei daugiau dirbti,

nei iš viso "reformuotis".

M. Gorbačiovas yra veiklus ir turi gerų norų. Jis lanko įvairias Sovietijos vietas, kalbasi su įmonių darbininkais, su "liaudimi", stengiasi išklausti jų pageidavimus, nors jų įvykdymas nelengvas. Jis nori būti arčiau "liaudies" ir jai padėti. Mitingų metu fabrikuose jam galima duoti klausimus, į kuriuos M. Gorbačiovas atsakinėja. Jis daro žygius susitaikyti su komunistine Kinija, o būdamas Vladivostoke, taigi netoli Kinijos, jis pasisakė domisis Kinijos reformomis, kur atsakoma nuo planavimo ir duodama daugiau laisvės patiems įmonių darbininkams bei jų taryboms.

VACLOVAS POVILONIS IŠTRŪKO IŠ SOVIETŲ

Kanados lietuvių savaitraštis "Tėviškės Žiburiai" atspausdino pasikalbėjimą su neseniai Kanadoje laisvę pasirinkusiu Marijampolės rajono liaudies meno kolektyvo nariu Vaclovu Poviloniu.

Jis dabar jau aktyviai dalyvauja Kanados lietuvių muzikiniame gyvenime, yra surengęs keletą savo koncertų. Numato vėliau galbūt pastoviai įsikurti Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Pasiilgimas laisvo gyvenimo nulėmė apsisprendimą pasilikti užsienyje. Lietuvoje turėjau neblogas sąlygas, kalbėjo Vaclovas Povilonis, tačiau nuolatiniai varžtai visame Lietuvos gyvenime, cenzūra, kūrybinės veiklos varžymai, žadino manyje svajonę laisvo gyvenimo. Viliojo mane noras susipažinti su laisvojo pasaulio muzikiniu gyvenimu. Ir kai atsirado proga, ryžausi lemtingam žingsniui.

Vaclovas Povilonis kalbėjo apie Lietuvos jaunimo patriotišką nusiteikimą. Didžiųjų religinių švenčių proga jaunimas gausiai lanko pamaldas, bet jam trūksta tikėjimo pagrindų, nes yra varoma nuolatinė ateistinė propaganda, nuo pradžios mokyklos suolo ligi universiteto.

Šiaurės Amerikoje Vaclovas Povilonis tęs savo muzikinę veiklą, tikisi galėsias įsteigti muzikos ir dainos grupę, išleisti savo kūrybos plokšteles.

— Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai vykstant Austrijos sostinėje Vienoje, Laisvės demonstraciją lapkričio 4 d. organizuoja ne latviai, kaip anksčiau buvo VLIKo skelbta, bet lietuviai - VLIKO įgaliotas atstovas Šveicarijai ir Austrijai - Algis Klimaitis, kuris yra ir Pasaulio Pabaltiečių Santalkos informacinio biuro vedėjas Vienoje. Jau susitarė su Vasario 16 gimnazijos vedėju Andriumi Šmitu apie gimnazijos mokinių dalyvavimą Vienoje ir VLIKas apmokės visas gimnazijos grupių - tautinių šokių ir orkestro su palydovaus keliones į Vieną ir viešbučio kainas. Apie tos konferencijos darbus informuoti atvyks pasaulio laikraščių žurnalistai, tad ir Pabaltiečių demonstracijai suorganizuoti parinkti geriausi specialistai, kad kuo žymiau būtų atkreiptas pasaulio viešosios opinijos kūrėjų dėmesys į pavergtas ir sovietų persekiojamas Pabaltijos valstybes.

Įvykiai

● **Brisbanė.** Ministeris pirminkas Mr. Hawke praėjusį savaitgalį spaudos konferencijoje pareiškė, kad Australijoje Taikos sąjūdis yra Sovietų įtakoje ir tos grupės siekia sužlugdyti Vakarų ekonomiką. Kai Mr. Hawke žurnalistų buvo paklaustas, ar Sovietų Sąjunga yra įsivėlusį Australijoje į sąjūdį prieš uraną, Mr. Hawke atsakė, kad Sovietų Sąjunga tai ir daro.

● **Canberra.** Australijos socialistų Darbo partijai taikos propaganda irgi brangiai kainuoja. Žemėje prieš Nusiginklavimo komisijos paskirtas Australijos ambasadorius Richard Buttler metams algos gauna \$ 258.000 (arba kas savaitę po \$ 5.000), o ambasados tarnautojai metams po \$ 100.000, — praneša "News Weekly" IX. 10.

● **Melbournas.** Holden automobilų fabrikų 4.000 darbininkų pradėjo streikuoti IX. 12, prie jų prisidėjo ir kitos Holden gamyklos Pietų Australijoje Elizabeth mieste. Streikai įprasta tvarka: rei kalauja didesnių algų, geresnių sąlygų.

● **Melbournas.** "The Age" IX. 9 paskelbė Australijos gyventojų apklausinėjimą dėl mokyklų. Dauguma tiki, kad katalikų ir kitos privačios mokyklos jaunimą geriausiai paruošia žengti į gyvenimą, o už valdiškas mokyklas pasisakė tik 40 procentų australų.

● **Atėnai.** Pietų Graikijoje rugsėjo 14 d. rytą smarkiai sudrebėjo žemė, apgriauta Kalamata 40 tūkstančių gyventojų miestas, po griuvėsiais žuvo apie 20 žmonių, sužeistų 300. Ieškoma dar daugiau žuvusių po sugriautais namais.

● **Berlynas.** Rugpjūčio 29 d. jauna Rytų Vokietijos šeima dramatiškai pasiekė Vakarų. Vyras, žmona ir 8 mėnesių kūdikis važiuo žvyro pakrautu sunkvežimiu ir pilnu greičiu pralaužė sienos barjerą, nors į juos šaudė rusų išstatyti sargybiniai. Laimingai įvažiavę į Vakarų Berlyną ir nesužeisti pareiškė, kad šio drąsaus žygio imtis juos privertė nepakeliamos Rytų Vokietijos gyvenimo sąlygos. Netrukus po jų sieną į Vakarų Berlyną perėjo du sienos sargybiniai, vadinamieji "vopos". Jie patys būdami sargybiniais geriausiai žinojo, kurioje vietoje yra lengviau peršokti Berlyno mūro sieną į laisvę.

● **Austrijoje** po II pasaulinio karo jau net du milijonai žmonių atbėgo iš komunistų valdomų kraštų, ypač iš Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos ir Lenkijos. Virš 500.000 pabėgėlių gavo Austrijos pilietybę ir pastoviai įsikūrė Austrijoje, likusieji emigravo į kitus kraštus, daugiausia į Jungtines Amerikos Valstybes.

● **"The Thunderbolt"** laikraštis Nr. 310, leidžiamas Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Marietta mieste Georgia valstijoje, praneša, kad žydai skelbia karą Rytų europiečiams Amerikoje, jie įtraukė į savo sąrašus 300 ukrainiečių, estų, latvių, lietuvių ir lenkų, ir nori juos deportuoti į Izraelį pakorimui. Laikraštis rašo, kad OSI viršininko Neal Sher žydai agentai kaltina lietuvių Algį Klimaitį "padėjusį vokiečiams žudyti žydus". Laikraštis skelbia, kad tie žydų agentai nemini fakto, kad Stalinas slaptają KGB policiją Pabaltijos kraštuose buvo pavėdęs totališkai žydams, kurie ten nužudė 600.000 antikomunistų pabaltiečių. Kai trumpam periodui Pabaltijos buvo vokiečių 1941 m. išlaisvintas, tai kas buvo suareštuotas už padarytus nusikaltimus, buvo tik žydai.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siūsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TEVIŠKES AIDAI

ŠIANDIENOS RŪPESČIAI

Kristus, kalbėdamas apie Bažnyčią ir jos vaikus ištinančius persekiojimus, yra pasakęs šiuos žodžius: "Atsirias netikrų mesijų ir pranašų. Jie darys stebuklingų ženklų, bandys suvedžioti, jei tai būtų įmanoma, net ir išrinktuosius. Todėl būkite apdairūs. Aš jus iš anksto dėl to visko įspėjau" (Mork. 13,23).

Sunkiais Bažnyčios istorijos momentais verta šiuos Jėzaus žodžius dažnai apmąstyti ir kasdieninių gyvenimo įvykių fone. Bedieviška valdžia turi savo žinioje specialų skyrių sąmoningai dezinformacijai, gandams skleisti. Tuo didesnis Bažnyčios priešams džiaugsmas, kuo stambesnė, reikšmingesnė žuvelė užkliūva ant jų dezinformacijos kabliuko.

Tikinčioji Lietuva pergyvena dėl suimtų kunigų, dėl pakartotino suėmimo vos kelias dienas laisvėje pabuvusio kun. Jono Kastyčio Matulionio, be papildomo teismo išsiųsto atlikti bausmę, nuo kurios buvo amnestuotas. Tik šį kartą išsiųstas toliau į patį Sibirą — Užbaikalėje, į Čitos sritį. Ne naujiena, kad bedievių kolaborantai uoliausius kunigus, bedievių vadinamus ekstremistais, mėgina apkaltinti Bažnyčios vienybės ardyumu, nesilaikymu bažnytinės drausmės, neiėjimu prieš vyskupus, ypač kai jie mėgina aukštesniuose bažnytiniuose postuose esančių dvasininkų elgesį atkreipti į bedieviškos dezinformacijos klastą. Švyturio žurnale Nr. 12, ateistas V. L. Balkevičius, puldamas kun. Joną Danylą, nesigėdindamas teigia, kad bedieviška valstybė ne tik turi teisę, bet ir privalo kištis į vyskupijų valdytojų rinkimus. Civilinės valdžios pareigūnai terorizuoja neoficialiai veikiančių vienuolynų seseris.

Vyskupas Motiejus Valančius sunkiais carinės priespaudos laikais mokė: "Turite būti pasiruošę kentėti kančias, kaip senovės katalikai. Nors viršininkai už tvirtybę katalikų tikėjime atimtų gyvenimą, sodintų į kalėjimus, plaktų ar kapotų. Visa tai turite iškentėti, nes verta to yra dangaus karalystė. Jūsų vėlės yra vertos to, idant dėl jų išganymo truputį pakentėtumėte, todėl, mano vaikai, nesigailėkite nei savo namų, nei turtų, nei gyvybės. Tikėkitės, vaikai mano, turėkitės savo tikėjimo, nors jus ir visus užmuštų".

Kad nepasisektų netikriems pranašams suklaidinti šiandien žemėje gyvenančių mūsų tautos vaikų, reikia aukos dvasios, meilės ir maldos. Norisi baigti Maironio žodžiais: "Pasimelskime karštai, kad mus saugotų Dievas nuo nelaimių, nuo audrų, šalnų. Kai vienybei gyventų šeimynos vaikai, nesipeštų lyg sau svetimi. O paskui tekini su palaima maldos, pasiskirstę kiekvienas sau dalį, eisime dirbti ir vargti dėl bendrosios naudos, kas kaip moka, numano ir gali".

LKB Kronika Nr. 68

Tautos Šventė vilties ženkle

Rašo Dr. J. Kunca

Lietuvių tauta svetimųjų naikinama prarado gabiausias savo narius rusų kalėjimuose, Sibire, Afganistane. Čia reiktų dar pridėti, kad dauguma pabėgusių iš Tėvynės galų gale randasi prie prarastųjų.

Net ir šiuo momentu nemažai mūsų jaunuolių yra priversti dirbti Černobyl prie pavojingo radioaktyvumo valymo darbo. Daug jų pasimirs nuo vėžio, nesulaukę senatvės.

Taip bėgo metai po metų bejėgiškai žiūrint, kaip lietuvių tauta yra naikinama, o pagrįstos vilties vis nesimatė. Ne vienam kilo abejonė, ar iš viso mūsų tauta nebus išnaikinta.

Bet šie metai yra pirmieji, kurie mums pradeda teikti vilčių, kad lietuvių tautos kryžiaus kelias pasibaigs nesusėjęs priešui jos sunaikinti. Svarbu, kad tai nėra romantiška viltis, bet ji pagrįsta.

Rusų imperija pradėjo rodyti jos silpnėjimo ženklus. Marksizmo ta neginčijamais faktais.

filosofija, kuria prisidengę rusai plėtė savo imperializmą, pragyveno savo amžių. Ja netiki jau nei pačios rusų imperijos žmonės. Tik vienas kitas naivus progresistas Vakaruose dar nespėjo susigriebti, kad marksizmo žydėjimo metai buvo 1960-70 metų laikotarpyje ir kad dabar juo netiki net marksizmo profesoriai, kurie toliau jį dėsto ne dėl įsitikinimo, bet dėl gerų algų.

Patys rusų komunistai viešame manifešte kritikuoja esamą sistemą ir reikalauja reformų. Gi satelitai ir prijungti prie Rusijos kraštai nekantriai laukia pirmos progos atsikratyti nuo komunizmo ir nuo rusiško okupanto.

Rusijos ekonomija yra kritiškoj padėtyje, kuri yra užtušuota Kremiaus cenzūros ir diktatūros. Tik ilgiau Maskva negali nuslėpti tikrovės. Negali net tęsti dabartinę ekonominę politiką. Kitais Rusi-

ja atsiliktų nuo Vakarų pasaulio ir taptų viena iš Trečiojo pasaulio valstybių, kurios niekas nebijo ir su kuria niekas nesiskaitytų, net ir satelitai. O tai reikštų imperijos galą.

Kol kas Maskvą gelbsti kapitalistiniai Vakarai. Jie jau turi paskolinę vien Rusijai 30 bilijonų dolerių, Lenkijai apie 30 bilijonų. Išvis komunistiniai kraštai Vakarų skolingi apie 100 bilijonų. Aišku, kad tos paskolos randasi Maskvos kasoje, nes rusai iš satelitų staciai atima dolerines paskolas. Taip yra buvę su Lenkija, kuri už gautas paskolas pirko Maskvai reikalingą technologiją. Kas metai Maskva pasiskolina dar apie 6 bilijonus. Tikisi gauti iš Vakarų ne tik maistą, bet ir modernią technologiją, reikalingą Gorbačiovo rusų industrijos modernizacijai už pačių kapitalistų paskolintus pinigus.

Italų spauda apie sovietų pažadus

Mes tiek daug turime įvairių neišspręstų problemų, kad norėtusi dideliu buldozeriu jas visas iš karto nušluoti. Šis sakinytis, kaip rašo italų spauda, išsprūdęs Gorbačioviui jam neseniai besilankant Komsomolsko mieste, tolimuose rytuose.

Pagal paties Gorbačiovo įvestą naują paprotį, Kremliaus šeimininkas gatvėje užmezgė pokalbį su vadinamais paprastais piliečiais, siekdamas betarpiškai susipažinti su jų problemomis. Iš šių susitikimų, betgi, susidaro tikrai liūdnas ir beviltiškas Sovietų Sąjungos gyvenimo vaizdas. Juose aidi tikrai įvairūs, deja, pagrįsti nusiskundimai, rašo italų dienraštis "Il Giornale". Viena moteris šūkteli Gorbačioviui, jog negalinti įsigyti bal-

Mat rusų imperijos eksportai susideda iš žibalo ir aukso. Žibalo kaina nukrito nuo 30 dolerių iki 10 dolerių už statinę. Auksas jau senokai turi žemą kainą. Maskvos išde nėra tvirtos valiutos importam apmokėti. O apsieiti be importų negalima.

Kremlius gerai žino, kad jam trūktų pinigų ir aukštos technologijos naujų apsigynimo sistemų išvystymo lenktynėms laimėti. Užtat girdime taip dažnai apie visokių Gorbačiovo pasiūlymus nusiginkluoti. Tai ne jo geri norai, bet liūdna krašto padėtis daro jį taip sukaltamam Maskvos vadu.

Imperialistinės Rusijos padėtis pradeda duoti mums konkretesnių vilčių, kad imperija gali prieiti prie subyrėjimo. Svarbiausia kliūtis laisvės atgavimui yra ne Sovietų Sąjungoj, bet Vakaruose, kurie, bent iki šio momento nenustoję gelbėti besikamuojančio mirtino priešų. Užtektų 5-8 metų, kad rusų imperija prieitų prie ekonominės, socialinės ir politinės katastrofos, jei negautų jokios pagalbos iš kapitalistinių kraštų.

dų, nes Komsomolsko mieste jų nėra, čia iš viso nėra jokių prekių, beviltiškai priduria ji. Ką gi dabar galime padaryti?, atsako jai Gorbačiovas, prekių problemą išspręsimė, bet ne tuoj pat. Piliečių grupėje stovintis vyras, savo ruožtu, balsiai skundžiasi Gorbačioviui, jog nėra kuo apmokyti vaikų, trūksta pieno miltelių. Šalia vyro stovinti moteris dar priduria: pas mus nėra nei vaistų, nei daržovių, tiktai kolchozo turguje galima šį bei tą nusipirkti, bet kainos nežmoniškos: kilogramas obuolių 15 rublių.

Dar kitas pilietis skundžiasi, kad prie apytuščių parduotuvių ilgiausios eilės ir taip be galo - vien tik nusiskundimai, rūpesčiai, problemos, be jokios prašvaistės.

Gorbačiovas visus ramina, pažada neužmiršti jų nusiskundimų, sako, jog problemos bus palaipsniškai išspręstos, bet, atrodo, kad nei jis pats, nei aplink jį esantys žmonės šiais pažadais nebetiki. Ir ne be pagrindo, pastebi italų dienraštis.

Sovietinė valdžia jau septynis dešimtmečius žada savo piliečiams pagerinti gyvenimo lygį, juos aprūpinti prekėmis, butais, bet liūdna gyvenimo tikrovė nesikeičia, o kartais dargi blogėja.

Kruščiovas buvo žadėjęs pralenkti Ameriką, bet dvidešimčiai metų praėjus Sovietų Sąjungos piliečiai vis tebestovi eilėse kilogramui obuolių nusipirkti, jei jų iš viso yra, ir sovietinė valdžia vis dar priversta įsigyti grūdų iš Amerikos savo žmonėm maitinti. Vargu ar galima tikėtis, kad vadinamos marksistinės - leninistinės sistemos rėmuose iš viso bus įmanoma išspręsti Sov. Sąjungą varginančias nesuskaitomas problemas. Ši sistema stabdo bet kurią pažangą, o tuo pačiu, laikui einant, Sov. Sąjunga vis labiau atsilieka nuo laisvų Vakarų pasaulio kraštų, kuriuose pažanga greitai vystosi.

Prie žuvusių Lietuvos didvyrių Dariaus - Girėno paminklo Soldino miške (nuo 1945 m. čia Lenkijos dalis) būrelis jaunimo ir paminklo globėjas pensininkas Julius Sanvaitis šiemet liepos 13 d. Žuvimo metinėse prie didvyrių paminklo suvažiuoja apie 100 asmenų. Paminklo augalų priežiūrai Julijui paskaudo nugarą benešiojant vandens kibirą už 200 metrų iš ežero, tai nupirko statinę 600 litrų talpos. Stargarde jis įrengė Didvyrių muziejėlį ir laukia eksponatų. Jo adresas: Julius Sanvaitis, Ul. Kilniskiego 17/1. Stargard Szczecinski 73-110. Polska - POLAND, Europe.

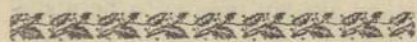
Moksliniam darbui lietuviška tematika

(Tęsinys)

Rašo Genovaitė Kazokienė

Lietuviškos temos apima labai plačią skalę: politines, istorines, socialogines ir menines sritis. Yra daug svarbių ir pusiau padarytų darbų. Prieš akis iškyta Lietuvos istorijos atvejais. Profesorius Zenonas Ivinskis praleido ilgus metus Vatikane ieškodamas medžiagos Lietuvos istorijos klausimais. Rado daug nežinomų, niekur neskelbtų raštų, kuriuos suregistravo, tikėdamasis parašyti naują Vytautinę Lietuvos istoriją. Bet mirtis nutraukė jo darbą. Kas paseks jo pėdomis? Kas pasinaudos jo kruopščiai surinktais dokumentais?

Tai liečia praeities istoriją. Bet

A. Palaima

PAVASARIS MELBOURNE

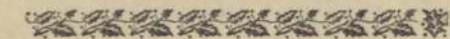
Baltas žiedelis beldžia į langą
Suprask! Pavasaris jau čia.
Pajutę šilto oro bangą
Visi pumpurai atsidarys nakčia.

Migdolas pirmas prisikels
Vis prisivengdamas šalną.
Šakos nuo žiedų pabals
Lyg sniegas virš kalną.

Už savaitės - gal kitos —
Pabirs kiemuose spalvų gama.
Kai medeliai žiedais suliepsnos,
Džiaugsmui nebus širdis sugelta.

Vėjas švelniai veidus glostys
Kutendamas jausmus.
O saulė, iš auksinio sosto,
Dalins spindulius šiltus.

Pavasaris mena žmogaus jaunystę.
Todėl laukiamas svečias visų.
Ir jaunystė, kaip žiedai, nuvysta
Prisizaidus žaidimų linksmų.

ir šiuolaikinė Lietuvos istorija reikalauja neatidėliojančiai mokslinių tyrinėjimų, ypač kai egzistuoja nuolatinė faktų falsifikacijos grėsmė. Ypatingai plačios lankos laukia politinių mokslų studentų, nagrinėjantiems ideologinius, diplomatinis klausimus.

Galų gale, visa kultūrinė išeivijos veikla turi būti uždokumentuota ir moksliniai interpretuoti psichologiniu, socialiniu bei is-

toriniu aspektais.

Kiekvienas, pabaigęs universiteto kursą istorijos, socialogijos, psichologijos, meno ar muzikos fakultetuose turi progą ruošti aukštesniam laipsniui, parašydami tezes lietuviška tematika.

Tokios tezės brangiausias kraitis Nepriklausomai Lietuvai.

Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės į Tasmanijos universitetą sekančiu adresu: Registrar. The University of Tasmania. GPO Box 252C, Hobart, Tas. 7001, arba Mr. Algis Taškūnas, 17 Fehre Cr., Sandy Bay, Tas. 7005.

ALGIS VAITIEKŪNAS, B. SC

Algis, jauniausias iš Vaitiekūnų šeimos, studijavo chemiją Melbourn universitete ir pernai balandžio 14 d. jam buvo įteiktas Bachelor of Science mokslinis laipsnis.

Algis mokėsi mūsų Lietuvių parapijos sekmadienio mokykloje ir ją gerai baigė. Gimnazijos mokslus išėjo Essendone Krikščionių Brolių vadovaujamoj St. Bernard's College. Jau devyni metai kaip Algis šoka tautinius šokius Gintaro grupėje. Ilgą laiką žaidė krepšinį Melbourno lietuvių sporto Varpo klube. Šiuo metu skautų Džiugo tunte vadovauja Jūrų budžiams.

Nuo vaikystės būdamas entuzias tas slidinėtojas, 1983 m. vasario mėnesį Algis dalyvavo Amerikoje II Pasaulio lietuvių slidinėjimo varžybose New Yorko valstijoje ir ten laimėjo III vietą. Australijos žiemos sporto Mt. Buller varžybose tapo čempionu tris kartus — 1981, 1982 ir 1984 m. čia laimėdamas slalomo ir didžiojo slalomo lenktynes, pripažintas 1984 m. geriausiu slidininku ir laimėjo aukso medalį.

Nuo šių metų pradžios Algis tęsia studijas Melbourno universitete, tik kitoje mokslo šakoje - ekonomiją komercijos fakultete. Ir čia linkime Algii geriausios sėkmės, savo darbštumu ir energija, savo intelekto laimėjimais pasi-
puošti naujais mokslo laipsniais!

Tėviškės Aidai

Pensininkų dienos Kanadoje

Rašo prel. Pr. Vaseris

Jau visur mūsų dienos išeivijoje slenka į pensiją. Taip rūpimiausias klausimas ir yra pensija. Australijoje dėl pensijos žmonės nėra labai laimingi. Čia tikrinamas turas ir jei jo kiek daugiau, sumažinama pensija, kuri ir šiaip neperdidžiausia. Taip pat jei banke gauni daugiau procentų už turimas santaupas, vėl mažinama pensija. Taip žmonės turi slėpti savo santaupas ir užsitraukti kitą nelaimę. Jei banditai suseka, kad kuris jau pasiėmė iš banko savo santaupas, tuoj prisistato jų pasiimti. Jei to ir neįvyks, tai nemažai turto liks paslėpta žemėje, kurio nieks daugiau neras. Suprantama, kad čia yra kažkur netvarka, kuri greit turi būti pataisyta. Valstybė tuo tarpu giliai įklimpusi į skolas stengiasi ir iš pensininkų išlupti kiek daugiau, kad padengtų skolas. Žinoma, taip ilgai negali būti, nes niekur kitur taip nera.

Kaip pavyzdį paimkime Kanadą. Čia žmogus gauna net tris pensijas: vieną senatvės pensiją, kitą vadinamą Kanados pensiją ir trečią darbovietės. Čia pensija išmokama per mėnesį kartą. Senatvės pensiją gauna visi piliečiai sulaukę 65 m. amžiaus. Ji yra ta pati visiems. Šiuo tarpu mėnesiui ji yra 291 dol. ir kas 3 mėn. ji yra

papildoma. Ją gauna visi, nežūrint kiek kuris turi turto. Kita yra vadinama Kanados pensija! Šiai pensijai darbovietė kiek atskaito iš uždarbio ir perduoda pensijų fondui. Ši pensija yra nevienoda. Priklauso, koks buvo uždarbis ir kiek ilgai žmogus dirbęs.

Trečia darbovietės pensija yra panaši kaip ir Australijoje. Darbovietė iš karto išmoka didesnę sumą ar gali mokėti kaip pensiją dalimis. Taip, kad pensininkas iš visų pensijų sudaro apie gerą tūkstantį per mėnesį. Jis beto gali dar ir dirbti, jei pajėgia, ir niekas iš jo pensijos nė cento neatskaitys. Yra atsitikimų, kad žmogus niekur nedirbo, atvyko jau senyvas ar ligonis ir gyveno pas gimines. Toks pilietis gauna tik senatvės pensiją 290 dol. ir pragyvenimui skaitoma per mažai. Tuomet jis gauna papildomą pensiją, kuri dabar yra viso 720 dol. per mėn.

Panaši pensijų padėtis yra ir Amerikoje ir dar kiek geresnė Švedijoje, ypač dėl sveikatos draudimo. Reikia manyti, kad vieną dieną pasitaisys ir Australija, kurios pragyvenimo standartas buvo iškopęs į pirmaujančias vietas, o dabar krito į paskutines eiles.

Pagal "Tiesos Kelią" 1937 metais Nr. 5.

Krikščionybės kelias į Lietuvą

Evangelijos šviesa šimtmečiais plito iš pietų ir vakarų šiaurės rytų link. Dar didžiojo tautų kilnojimosi metu, slinkdamos į Romos imperijos ribas, kai kurios germanų tautos susidūrė su krikščionyste, nors ir sektantiškame pavidale, ir ją priėmė.

496 m. krikštą priėmė Klodvigo frankai, lygiai po šimto metų Britanijos anglosaksai. Už juos dar anksčiau pasikrikštijo airiai, kurie į krikščionybę atvertė škotus. Iš priėmusių Kristaus mokslą tautų (airių, škotų, anglosaksų) savo ruožtu atsirado apaštalių, kurie nešė krikščionybę toliau į šiaurę ir į rytus. Šitokiu būdu sėkmingai Evangeliją platino ir Bažnyčią organizavo Vokietijoje šv. Bonifacas - Vinfridas († 754). IX amžiuje Naujasis Mokslas išplito dar toliau į rytus tarp bulgarų, moravų, čekų, vis dar misionierių (Kirilas, Metodijus) taikingu būdu skelbiamas.

Dar po šimtmečio iš čekų krikščionybė pateko Lenkijon (966) ir per bulgarus bizantišku pavidalu buvo priimta senosios rusų Kijevo valstybės (988). Vadinas, prieš tūkstantį metų buvo pakrikštyti rytiniai slavai. Kol Kristaus mokslas pasiekė jų kaimynus lietuvius, turėjo praeiti dar keturi amžiai.

Kadangi tame krikščionybės suvėlavime

tautai glūdi skaudūs jos istorinio likimo padariniai, reikia peržvelgti tą nesėkmingą krikšto mėginimą laikotarpį ir išsiaiškinti, kodėl Lietuva tapo paskutine pagonybės salele rytų Europoje. Juk visą vidurinių šimtmečių laikotarpį, kai Vakaruose Bažnyčios globojama augo krikščioniškoji kultūra, vystėsi mokslas, steigėsi mokyklos, kūrėsi šimtais vienuolynais - ano meto kultūrinio ir religinio gyvenimo celės, Lietuvos plotus vis dar dengė ne tik istoriškos nežinios, bet ir pagonybės ūkai.

Krikščionybė prie Baltijos krantų

Tiesa, vakarų kultūra pamažu sklido į rytus. Otono I (Didžiojo) įsteigtoji Magdeburgo arkivyskupija (968) su jai priklausančiomis trimis vyskupijomis turėjo pasiimti uždavinį krikščionybę nešti dar toliau į rytus. Tačiau iš šių vidurio Europos neofitų germanų neatsirado tokių, kurie airių ir škotų vienuolių pavyzdžiu skelbtų Evangeliją tokiomis priemonėmis, kokių reikalauja pats jos mokslas. Tiesa, atskirų christianizatorių ir misionierių buvo. Dar IX a. pamaldusis Hamburgo vyskupas šv. Ansgaras, kurio vyskupija turėjo būti centru visoms šiaurės misijoms, skleidė Kristaus

mokslą Holšteine ir Švedijoje. Bet tam "šiaurės apaštalui" neteko atlikti Vokietijos Bonifaco vaidmens. Kontempliatyvi jo krikščionybė neimponavo šiauriečiams. Tik viena bažnyčia Švedijoje ir dvi bažnyčios Danijoje buvo šv. Ansgaro († 865) darbo vaisiai. Bet iš artimos Švedijos priešingam Baltijos pakraščiu Evangelija nebuvo nešama. Baltų tautos, ypač prūsai, kuršiai, žemgaliai pirmiausia Skandinavijos tautose pažino ne krikštytojus, o energingus ir drąsius normanus - jūreivius, tikrus ano meto prekybininkus.

Tiesa, prūsų ir latvių tautose jau X - XII a. buvo tikėjimo skelbėjų. Kankiniais mirė prūsuoose Prahos arkivyskupas Adalbertas († 997) ir Kverfurto vienuolis Brunonas († 1009). Sėkmingiau tas darbas sekėsi Meinhardui ir Bertoldui, pirmiesiems Livonijos vyskupams XII a. gale.

Ir didelės vieno asmens pastangos, ir kilnios idėjos, jeigu nėra tinkamų pagalbininkų, gali užslopti. Taip ir didelis šv. Ansgaro užsimojimas, ir taikiosios prūsų misijos, Adalberto ir Brunono vadovaujamos, nebesulaukė tinkamų įpėdinių.

Prėjo lygiai du šimtai metų nieko nebegirdint apie misijas. Visas Vakarų Europos dėmesys ir energija susitelkė į kovą tarp Bažnyčios ir valstybės (Henriko IV laikais). Paskui prasidėjo Kryžiaus karai, Vakarų Europa nukrypo į Palestiną. Dabar lenkų

Rugpiūčio pradžioje Maskva užklauzė Amerikos žemės ūkio ministeriją, ar ji nenori papiginti parduoti kviečių Sov. Rusijai, nes nuo 1917 m. revoliucijos laikų dėl visai "blogo oro" ir šiais metais "pažangiausias" sistemos kolūkiai neišpildė nustatytas derliaus normas.

Rusija iš Amerikos kviečių dar nepirko ir nežinia ar pirsks, bet padarė politinį suktumą, kad supjudytų savo tarpe kapitalistinius kraštus ir nuteiktų Kanados ir Australijos kviečių augintojus prieš Ameriką. Maskva norėjo, kad kapitalistai imtų savo tarpe varžytis, kuris iš jų pigiau pasiūlys, o gal ir veltui atiduos kviečius demokratijos duobkasiams.

Maskva savo atsiekė. Susipyko Amerika, Kanada ir Australija. Mūsų Canberros vyriausybė norėjo, kad Amerika paliktų Rusijos kviečių rinką Australijai, bet pamiršo, kad 1980 m. Rusijai užpuolus Afganistaną ir Amerikai panorėjus įvesti sankcijas prieš agre sorių, Australija buvo pirmoji, kuri sankcijas sulaužė ir Amerikai atsuko nugarą.

Prasidėjus barniams dėl kviečių prekybos, visi Australijos kairiasparniai pagal Maskvos nustatytą planą ėmė rekti: išvarykime "jankius" lauk. Uždarykime jų bazes ir pasitraukime kaip Naujoji Zelandija iš ANZUS pakto.

Australijos turtingieji kviečių augintojai nuėjo dar toliau. Jie siūlo duoti Rusijai karines bazes, išleisti Rusijos laivyną, o už tai rusai turės pirkti mūsų kviečius. Kviečių augintojų unijos pirmininkas, pats būdamas milijonierius, spaudos konferencijoje reikalavo įteikti Amerikai ultimatumą, išvaryti amerikiečius lauk ir pradėti derybas su Rusija dėl bazių ir kviečių prekybos. Mums būtų labai įdomu sužinoti, ar šio krašto aviganiai jausis laimingesni suvaryti į kolchozus ir sėdami kviečius pagal partijos nustatytas normas ne sau, bet valdiškoms pyliavoms atlikti.

AMERIKIEČIŲ BAZĖS AUSTRALIJOJE

Kada mes 1939 m. dėl Vilniaus davėm rusams bazes, tai tik 8 mėnesius išlikome laisvi. Ne geriau būtų ir Australijai. Šio krašto gyventojai ir net parlamentariai visai neturi supratimo kas yra rusų bazės. Rusų bazės turi tam tikrą gabalą teritorijos, kuris jau tada priklauso Rusijai. Ten yra tam tikras pačių rusų nustatytas kareivių skaičius su kareivinėmis ir kitais radijo bei žvalgybos įrengimais. Tada savo kareiviams saugoti dar pridėda KGB karinius dalinius, o jiems visiems prižiūrėti niekada neklystančios partijos kadru skyrių. Niekas, kas ne rusas, negali į rusų bazę įeiti ir išeiti, bet rusai iš savo bazės gali visur laisvai keliauti. Panašią bazę 1980 m. rusai norėjo įkurti Tasmanijoje, o pereinamais metais Vakarų Australijoje, bet ačiū Dievui, tai pavyko sustabdyti.

Dabar susipažinkime su propaganda apie amerikiečių "bazes" Australijoje, kurios visiems kairiasparniams ir jų draugams socialistams taip gadina nervus. Australijoje amerikiečių bazių iš viso nėra. Tai nėra bazės, kaip mes suprantame, bet yra bendros amerikiečių ir australų stebėjimo ir komunikacijos stotys, kur kartu

Rašo Alb. Pocius

dirba Amerikos ir Australijos ekspertai. Ten plevėsuoja Amerikos ir Australijos vėliavos ir ten nėra jokių ginklų ar raketų. Prie vartų stovi pora australų policininkų su senais prieškariniais pistoletais ir teturi tik po penkis šovinius.

Tokios bendros stebėjimo ir tolimos distancijos ryšių stotys Australijoje yra trys. Pati didžiausia yra Centralinėje Australijoje prie Alice Springs miestelio, vadinama pagal vietovę Pine Gap. Ji buvo įsteigta 1966 m. prie min. pirm. H. Holt ir ji priklauso žvalgybai ir seka erdvės satelitų judėjimą, taip pat klausosi ir radijo signalus. Pine Gap stotis buvo pirmoji, kuri išgirdo rusų lakūnų pasikalbėjimus su jų aviacijos vadais prieš nušaudant Korėjos civilinį keleivinį lėktuvą Japonijos jūroje.

Antroji stotis yra Vakarų Australijoje ir vadinama North West Cape. Ji buvo įsteigta 1963 m. prie min. pirm. Robert Menzies. Stotis skirta daugiausia ryšiams su laivais palaikyti ir erdvės stebėjimui.

Trečioji stotis yra Pietų Austra-

lijos dykumoje prie Nurrungah. Įsteigta 1969 m. prie Gorton vyriausybės. Ji skirta tolimosios erdvės stebėjimui ir ryšiams palaikyti su raketomis, kurios tyrinėjimo ir mokslo reikalais skrenda į Marsą, Neptūną ir jau praskrido pro Saturną.

Visos trys stotys yra skirtos ne karui pradėti, kaip komunistai ir jų agentai skelbia, bet apsaugoti nuo netikėto puolimo. Visi kairiasparniai tai vadina bazėmis, bet jos nėra jokios bazės, nes ten nėra jokių karinių įrengimų. Maskvos agentai nori jas uždaryti, kad palengvintų Rusijai netikėtai užpulti Ameriką ir Australiją.

Rusai turi tiek drąsos ir slaviško nachališkumo, kad jų ambasadoriai ar keliaujantys politrukai dažnai grasina australams, kad karo metu tos stotys susilauks atominių bombų. Australai nužemintai rusus atspirašinėja ir kaip maži mokyklos vaikai žada pasitaisyti. Jie visi pamiršta, kad kaip tik tie kraštai, kurie išvarė "jankius" šiandien jau turi komunistines valdžias ir pilnus kalėjimus. Tie kraštai, kurie išliko Amerikai draugiški, tebėra laisvi.

Koks triukšmas kiltų, jeigu Amerikos ambasadorius ką nors panašaus pasakytų. Jam lieptų per 24 val. apleisti kengūrų kraštą. Rusams viskas leidžiama, nes jų draugų rankose visa spauda ir televizija, o žmonių menkas politinis susipratimas ir didelė ignorancija tarnauja socialistų reikalui, nes labai palengvina visus apgauti ir kaip avinus nuvesti į komunistinės vergijos skerdyklą.

— Londone įtakingiausias britų dienraštis "Times" rugpiūčio 27 d. vedamuoju straipsniu "Lietuva nėra užmiršta!", atkreipė savo skaitytojų dėmesį į istorinės reikšmės Lietuvos krikščionybės jubiliejų, pateikia Lietuvos persekiojimų faktus ir išvadoje skelbia, kad Lietuva ir jos kaimyniniai Pabaltijo kraštai turi būti visame pasaulyje minimi ir ne vien tik jubiliejinuose metuose.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti remti ir puoselėti lietuvių fautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba

istorikai bando įrodyti, kad iš Lenkijos buvusios prasidėjusios christianizacijos pastangos Prūsiose. Bet jos turėjo būti labai ribotos, nepalikusios žymesnių pėdsakų. Tikrų misijų baltų tautose būta labai mažai.

Kryžiuočių ordinas

XIII a. pradžioje atvyko į Prūsus (1230) Palestinoje šikūręs kryžiuočių ordinas, kai jau prieš trisdešimt metų Livonijai christianizuoti buvo Rygoje įkurtas kalavijuočių ordinas, greit (1237) įjungtas į naująją Prūsų instituciją. Prūsų ordinas, kurio tikslas buvo ginti pakrikštytuosius, greit perėjo iš defenzyvos į ofenzyvą. Iš viso tie santykiai susipynė taip, kad Prūsiose ir Livonijoje prievarta įvedama krikščionybę lydėjo neofitų pavergimas. Kryžiaus karuose Palestinoje gimusiam vokiečių ordinui netrūko pasiaukojimo, gražių šūkių tikėjimui ginti, silpniesiems užtarti, bet šalia to priiplakė žmonių egoistinių reikalų, nesveiko avantiūrizmo, ir tas ordiną padarė prieštaringa institucija, kilniomis idėjomis ir žiaurumu pasižyminties egoistinės politikos mišiniu.

Daugiau kaip du šimtus metų, per ištaisias aštuonias generacijas, kova su šituo ordinu Lietuvai buvo gyvybės ir mirties klausimas: būti ar nebūti valstybei.

Per ilgą laiką kardu pripratęs veikti vie-

nuolis kryžiuotis pasidarė nebetinkamas misijų darbui. Jis visai atrato nuo tikrosios Evangelijos dvasios ir per ištaisius du šimtus metų savo nuolatiniuose karuose su pagonimis lietuviais, - o karas visada gimdo neapykantą ir žiaurumą, - neberado priemonių ir formų lietuviams pakrikštyti. Pagaliau ir pats prūsų krikštas išėjo toks žiaurus, kad jie visiškai išnyko baisiose kovose ir priespaudoje.

Bažnyčia laikėsi teisingo nusistatymo pagonių atžvilgiu. Ji per popiežius skelbė, kad kryžiuočiai turi tiksliai ginti krikščionis nuo pagonių užpuodinėjimų, taigi užtikrinti jiems tikėjimo laisvę. Popiežius draudė iš neofitų atiminėti turtus, kad pasikrikštiję nebūtų sunkesnėje būklėje kaip prieš krikštą. Jau Honorijus III rašė: "Visi neofitai tik naudodamiesi pilna laisve turi priklaustyti Bažnyčiai". 1218 m. jis rašė prūsų vyskupui Kristijonui: "Jūs turite stengtis pagonis ne jūsų vergovei paglemžti, bet atvesti prie Išganytojo". Tai buvo kryžiuočiams tik teoretiniai samprotavimai, rašomi iš tolimos Romos, o gyvenimo praktikoje jie tų raginimų nepaisydami ėjo visai kitu keliu.

Ištraukus kryžiuočiams į nuolatinę aktyvią kovą, faktiškai ginkluotų misijų darbas rutuliojosi taip, kad riteriai ir kryžiaus žygio dalyviai, savo ekspedicijose sutikę pagonių būrius, be abejo, niekad neturėjo patogios progos jų paklausti, ar jie nori

krikštytis. Čia ir glūdi didžioji ordino darbo ir jo kryžiaus žygių į Lietuvą tragedija. Šitaip žiaurioje praktikoje pasikeitus pagrindiniams christianizacijos ir misijų principams, nuo XIII a. antros pusės kryžiuotis ir pagonis lietuvis suėjo į permanentišką ir niekad nesibaigiantį karą. Taigi, norint spręsti Lietuvos krikšto tokio suvėlavimo problemą, reikia pirmiausia susipažinti su ordino struktūra ir jo nusistatymu pagonių atžvilgiu, ypač kai tas "misijų vienuolynas" savo išorine organizacija ir gerai suorganizuota administracija - valstybė su visais jos atributais - ėmė sekuliarizėti, nes ir jis, kaip ir visos valstybės, buvo atremtas į tuos pačius žemiškuosius reikalus. O Vakarų Europoje dar ilgai, iki pat Jogailos ir Vytauto laikų, buvo žiūrima į kryžiuočių ordiną kaip į vienintelį krikščionybės teikėją ir jos reprezentantą kovose su pagonimis lietuviais. Ordinas pats sau buvo tvirtai pasisavinęs Lietuvos krikštytojo vardą ir, kaip matysime, bet kokias kitas pastangas kliudydavo ir stengdavosi likviduoti. O kiekvienas naujas ordino magistras iki XIV a. vis gyveno viltimi, kad jam pasiseks paklupdyti pagonis lietuvius arba bent užimti vakarinę Lietuvos dalį - Žemaičius, taip reikalingą abiem ordino šakoms (Prūsams ir Livonijai) sujungti.

(Bus daugiau)

APIE TAVE SVAJOJU

Radiogramoje sukasi plokštelė ir Los Angeles vyrų kvarteto dainuojamų melodijų pilni kambariai. Prieš akis, plokštelės voke, takas per beržyną. Tako tolumoje, rudens nurudintoje žolėje, trys žmonių siluetai. Neįsiskaitant atpažinimo pro baltus beržų liemenis išnyra klausimas - o kur ketvirtas?

Koncerto prisiminimuose jie — keturi liko neišskiriami. Kaip jų balsų tembrai daugelio bendro dainavimo metų žaizdre sulydinti tobuloje harmonijoje. Keturi vargonų vamzdžiai, suderinti absoliučią klausą turinčiojo.

Radiogramoje sukasi plokštelė. Melodijų kaitoje, kaip nuotrauką aiškinant fotografo išsukėjo inde, artimuose prisiminimuose ryškėja vaizdas - scena Adelaidės Lietuvių namuose, keturi tamsūs siluetai, akompanuotojos baltuma. Veidai įgauna bruožus. Štai Rimas Dabšys, sangvinikas judesyje, savimi pasitikintis žingsnyje ir dainoje, tvirtas bosas, nors inferno žemumų nesiekiantis, kaip žemieji bosai kazokų choruose, kurie klausantį supurto vos klausą pagaunamomis žemumomis. Šalia jo Antanas Polikaitis, filosofo išvaizda, ramiu akių žvilgsniu. Jam tiesiog prie veido nesiderina taluškės, kaip Vakarų, ar Tamošiaus pagavimas, bet to negalima pasakyti kalbant apie jo ypatingai stiprų ir žinoviškai valdomą balsą, kuris visomis spalvomis ypač atsidengia jo solo įtarpuose. To-

liau Bronius Seliukas, flegmatikas, į dainas nerezonuojančiu veidu, labai taupus judesyje, bet labai gerai nustyguota styga kvarteto instrumente. Už jo Emanuelis Jarašūnas, žemaičių ambicijas padirginęs savo tartame žodyje, bet ne kiek "nesužemaičiaęs" dainų tartyje, pirmojo smuiko Mi styga, kuri koncerte vietomis prašėsi stipriau stryku perbraukiama. Bet čia gal buvo kalta australiškos žiemos jam įteikta dovana - nušalimas. Išryškėja ir akompanuotojos baltuma. Tai Nemyra Masiulytė — Stapleton. Profesionali pianino palėda. Koncertui labai skoningai priderinta balta sukni su dainininkų juodos spalvos tolerantiškais atkartojimais suknios prieduose. Nusilenkiant - balta gulbė tarp keturių emių.

Prie vizualinių išpūdžių taip pat prisidėjo ir koncerto choreografija. Gražiu pajvairinimu buvo dainininkų kaitaliojimas vietos scenoje, vykusiai surežisuoti įėjimai ir išėjimai, net apsisukimas šokio figūroje.

Koncerto ir antrosios vyrų kvarteto plokštelės pavadinimas - Apie Tave svajoju. Apie ką svajoju? Koncerte buvusiems buvo paaiškinta, kad "Tave" reiškia Lietuvą. Plokštelės voke gal tai paaiškina kuklus įrašas: "Tėvyne, Tave taip mylėjau ir myliu; bet pasiliko dabar tik ilgesys ir jaunystės dainos, kurios Tave man primena". Tiems, kurių tie paaiš-

kinimai nepasiekė, pavadinimas "Apie Tave svajoju", greičiausia, skamba sakiniu, kuris yra labai dažnas žvejojantių meilės ežeruose žvejų lūpose. Tačiau ir tokia pavadinimo interpretacija neįdžia kvarteto orumo, nes jo koncertų programose randa vietos ir pramoginės bei meilės dainos.

Prieš tą jų aukos Šatrijų stovint būtų tiesiog nepatogu prašyti, kad jie, kaip tie Adelaidėje jiems dovanoti bumerangai, su koncertais dar kada nors Australijon sugrįžtų. Bet jei kartais pravažiudami... Visuomet išskėstomis rankomis priimsime. Gaila, kad po koncerto ruoštos vaisės nebuvo tokio darnaus sąsambio, kaip jūsų balsai salėje. Lengvinančiomis aplinkybėmis tebūna žinojimas, kad mūsų jaunimas vaisių ruošime neturi dvidešimties metų praktikos, kaip Jūs dainoje, todėl ir pasisekimuose atsiranda skirtumas. Be to mūsų jaunimas didiems renginiams taupo savo jėgas. Jaunimo kongrese, tikim, jie parodys savo lietuviškos dvasios muskulų pajėgumą. Ačiū Los Angeles vyrų kvartetu.

Pranas Pusdešris

ATSIŪSTA PAMINĖTI

News Digest International, redaguoja J. P. Kedys, J. Veteikis, P. Lindsaar, leidėjas International Information Centre, PO Box 535, Parramatta, NSW 2150. Metams \$ 4. Sept. - Nov. issue 1986. Paskelbta įdomi korespondencija Antano Kramiliaus su Australian Broadcasting Corporation, kai tas radijas užpuolė lietuvių, ieškant žydams nacių nusikaltėlių.

Tėvynės Sargas Nr. 1 (63), redaguoja Algirdas J. Kasulaitis, leidžia Popiežiaus Leono XIII Literatūrinis Fondas. Administracija: Adomas Viliušis, 4050 S. Campbell, Chicago ILL 60632, USA. Turinyje: Mintys VLIKo sukakčiai 40 metų praėjus, Lietuvių tauta ateities perspektyvoje, VLIKas ir Mažoji Lietuva, Krikščioniškoji demokratija Italijoje ir kt.

Talkai 25 Metai. Dailiai spaustuveje spausdinta brošiūra. Kondensuotais aprašymais ir nuotraukomis pateikiama lietuvių kooperatinės "Talkos" draugijos 25 m. veiklos sukaktis. Įsisteigus Melbourne, vėliau savo skyrius atidarė Adelaidėje ir Sydnejuje, savo aktyvais jau siekia gerokai virš 5 milijonų dolerių.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

Džiugo Tuntas

Tunto štabo posėdis vyko rugsėjo 8 d. vakare pas Tunto Dvasios vadovą kun. Pr. Dauknį Kensingtone. Tuntininkas vys. sl. Algis Šimkus dėmesį skyrė Rajono stovyklai, kurios organizacinį komitetą sudaro Aušros tuntas, pirmininkauja s. Marina Cox. Stovykla bus už Sydnejaus netoli Wolongong australų skautų stovyklavietėje Mt. Keira sausio 2-12 dienomis. Stovyklos mokestis \$ 75, antram iš šeimos \$ 60, trečiam \$ 50, o jei daugiau iš tos pačios šeimos, tai likusiems veltui. Vykstantys į Rajono stovyklą turi gerai mokėti Morzės abėcėlę signalizavimui, kelionės ženklus, mągus, mokėti dainų iš VI Tautinės Stovyklos dainorėlio. Bus stovyklaujama ne tuntais, bet amžiaus ir patyrimų laipsnių grupėmis. Mūsų tunto draugininkai per sekantį sueigą jau registruoja vykstančius stovyklon. Mūsų tunto trumpa keturių dienų stovykla numatyta Mt. Martha vietovėje pajūryje sausio viduryje.

Džiugo tunto metinė iškyla gruodžio 6 d., šeštadienį, Yarra Bend. Tai graži gamtos vieta prie upės, eukaliptų gojėlis, visiems patogus iš miesto suvažiuoti, čia bus pasiruošimas ir Rajono stovyklai.

Skautininkų sueiga

Skautininkų Ramovės sueiga šaukiama rugsėjo 26 d. penktadienio vakare 7.30 val. Parapijos Namuose pas s. kun. Pr. Dauknį, 18 Henry St. Kensington. Nariai ir narės prašomi visi dalyvauti su uniformomis. Naujai pakeltieji duos Skautininko Įžodį, bus ordino įteikimas, rajono stovyklos ir kiti pranešimai. Kartu dalyvauja ir narių antrosios pusės, bus ir kavutė. — Praneša Ramovės Valdyba.

Asmenišką dovaną giminėms Lietuvoje

Muitą turi sumokėti siuntinių gavėjai.

Siūlome šiuos praktiškus siuntinius, kurie yra siunčiami oro paštu.

Sintinys 8 - 1986

Vyriškas arba moteriškas anorakas, - striukė, gali būti žiemai arba sportinio tipo, sportiniai batai "Adidas" firmos arba normalūs batai, vyriški arba moteriški, puiki bliuskutė, vyriški išėiginiai marškiniai.

Siuntinio kaina \$ 280.

Siuntinys 9 - 1986

"Adidas" firmos sportinis kostiumas, vyriškas arba moteriškas megztinis, velvetinės džinsinės kelnės firmos "Wrangler" arba "Levi", vilnonė arba nailoninė skarelė.

Siuntinio kaina \$ 240.

SUDAROME TESTAMENTUS, administruojame nuosavybes, išrūpiname Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu PAVELDĖTOJUI BŪDU.

Z. Juras

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England. Tel. 01 460 2592.

„TĖVIŠKĖS AIDŲ“ BALIUS

Rugsėjo 27 d., šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val vak.

Šokiams gros kontinentalinis orkestras. Gera vakarienė.

Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems \$ 15.

Stalus užsisakyti pas Juozą Keblių, telef. 584 2693 ir sekmdieniais prie bažnyčios.

Siųskite Lietuviškus

KALĖDINIUS
SVEIKINIMUS

Visi importuoti ir skirtingi

10 už \$ 9.
20 už \$ 16.
30 už \$ 21.

Rašykite: E. Stankevičius
202 Loftus St.
Leederville 6007
W. AUSTRALIA

Pridėkit \$ 1 už persiuntimą

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Šv. Mišios Lietuvių Namų Lietuvos Kankinių koplyčioje rugsėjo 20 d. šeštadienį 1.30 val. už Eugeniją Pranaitienę, Antaną Pranaitį, Aidą Gaidelį, užprašė Birutė Gaidelienė. Po pamaldų paminklo šventinimas Springvale kapinėse, susitinkant įvažiuojant į kapines prie vartų.

Juozas Seliokas turėjo operaciją akių klinikoje, laikraštį spausdinant jau išleidžiamas į namus.

Lietuvių Katalikų Mokslo ir Me no Akademijų informacinis posėdis Parapijos Namuose Kensingtone, rugsėjo 21 d. sekmadienį, 1.30 val. Kviečiami baigę universitetus, ar tolygias aukštąsias mokyklas, įgiję mokslinius laipsnius.

Petras Šekas mirties III metinėse prisimintas šv. Mišių auka, užprašė žmona Janina Šekienė.

Sofijos Jaršovienės brolis Julius Kalasauskas mirė Lietuvoje. Už jo vėlę šv. Mišias užprašė Petrus Ševičių šeima.

Tautinių bendruomenių metinės šv. Mišios St. Patrick katedroje spalio 5 d. sekmadienį 2.30 val. Jas aukos Melbourne arkivyskupas Sir Francis Little su imigrantų kunigais, dirbančiais Arkivyskupijoje. Tautinės bendruomenės kviečiamos dalyvauti su bažnytinėm vėliavom, tautiniais rūbais. Procesijai rinktis 2.10 val. katedros kieme.

Rev. Greg Jordan SJ dėkoja už pakvietimą ir sako, kad jam bus didelė garbė pasakyti pamokslą Lietuvos Krikšto 600 metų Jubilėjaus iškilmingose Mišiose St. Patrick katedroje kovo 1 d. Father Jordan Hobarte yra St. John Fisher College Rektorius prie Tasmanijos universiteto, žymus lietuvių bičiulis.

ALK Federacijos Valdybos nušūstas Memorandumas sovietų lyderiui S. M. Gorbaciovui. Jau atėjo iš Maskvos pašto pakvitavimas, kad siūstas registruotas laiškas įteiktas gavėjui.

RELIGINĖ ŠALPA

Šių metų Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai rinkliavomis bažnyčioje ir atskiromis aukomis Melbourne suaukota \$ 2.020. Adelaidėje per kun. J. Petrą \$ 2.457. Sidnejuje per A. Vinevičių \$ 486 ir 50 centų. Perthe per P. Plučą \$ 400. Bendra suma \$ 5.363 siunčiama tos Šalpos centrui į Brooklyną. Visiems aukojusiems teatlygina gerasis Viešpats!

E. Šemetienė
ALK Federacijos Iždininkė

Vladas ir Elvyra Stuikevičiai Tėviškės Aidų baltaus pasisekimui paaukojo \$ 20 ir M. K. Čiurlionio spalvotą 30 paveikslą, kuriuos galima įreminti.

Popiežiaus sutikimo komitetui rinkliava Geelonge per lietuviškas pamaldas IX. 14 suaukota \$ 102. Melbourne ta rinkliava bus ši sekmadienį IX. 21.

Religinei Šalpai \$ 100 aukojo Brigita Starinskienė ir \$ 100 Stefa Rudaitienė.

Išnuomoju kambarį ir pusę garažo susidėti daiktams, ieškau gyventoją sąžiningą lietuvių, skambinti telefonu 795 3088.

Tėviškės Aidų baltus Lietuvių Namuose rugsėjo 27 d. šeštadienio vakare. Kas skirs baltaus loterijai fantų, kad ji būtų gausi? Tai ištikimieji Tėviškės Aidų rėmėjai!

MELBOURNAS

ISRINKTI ATSTOVAI

Apylinkės Valdyba rugsėjo 14 d. sušaukė Lietuvių Namuose Bendruomenės narių susirinkimą išrinkti atstovus į ALB Krašto Tarybos suvažiavimą, kuris vyks Lietuvių Dienų metu po Kalėdų Sidnejuje. Apylinkės pirm. Ričardas Semetas pradėjęs susirinkimą pasiūlė Mandatų komisiją, kurią susirinkimas priėmė: J. Makulis, E. Marganavičius, A. Ramanauskas. Slaptu balsavimu išrinkti šie atstovai pagal balsų daugumą: V. Ališauskas gavo 39 balsus, J. Rubas 38, Dr. J. Kunca 37, A. Butkutė 36, D. Čižauskienė 35, K. Lynikas 33, A. Šimkus 33, Dr. P. Kabaila 30, Alisa Baltrukonienė 30, prelatas Pr. Vaseris 29, Dr. K. Zdanus 29, I. Tamošaitienė 27, V. Bosikis 27, Z. Augaitis 23. Kandidatais liko: J. Keblys 23, V. Čižauskas 21, F. Sodaitis 17, J. Tamošiūnas 15 ir J. Kvietelaitis 7. Balsavimo kortelių buvo išdalinta 47, bet dalyvių buvo beveik dvigubai daugiau. Paskutiniai du gavo lygiai po 23 balsus, tai pagal ALB Statutą išrinktas atstovu jaunesnis amžiumi.

Kol balsai buvo skaičiuojami, pranešimus pateikė Danutė Baltutienė - Švietimo komiteto, kuris rūpinasi, kad nepritrūktų mokinių Švietimo ministerijos patvirtintiem Šeštadienio lietuvių kalbos kursams, paruošiant abitūros egzaminams. Andrius Vaitiekūnas - Jaunimo Sąjungos, Danutė Žilinskienė - Socialinės Globos Moterų Draugijos, Z. Augaitis - DLK Vytenio šaulių kuopos, A. Bajoras - Tautos Fondo, J. Normantas - Mažosios Lietuvos Fondo, St. Lipčius - Geležinio Vilko šaulių kuopos. Susirinkimas buvo įdomus, malonus, kaip ir pridera Melbourne lietuviams! PD

Aktyviam bendruomenės nariui

A. A. JONUI MILIAUSKUI

nukeliavus į Amžino Poilsio vietą, seserims Anei, Onai, Marijai, broliui Ignui ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą.

ALB Pertho Apylinkės Valdyba

A. A. JONUI MILIAUSKUI

mirus Perthe, jo sesutę, mūsų mielą choristę, Mariją Šidlauskienę su šeima, jos skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

Melbourn Dainos Sambūris

Viktoro Petkaus areštavimo metinės

Lygiai prieš devynerius metus, 1977 metų rugpjūčio 24 dieną Vilniuje buvo areštuotas žymusis lietuvis žmogaus teisių gynėjas, lietuviškosios Helsinkio grupės narys Viktoras Petkus.

Sovietinis teismas Vilniuje Viktorą Petkų nuteisė dešimtį metų kalėti ir penkerius metus pasilikti tremtyje.

Visas kultūringas pasaulis buvo sukrėstas šiuo žiauriu teismo nuosprendžiu. Įvairios tarptautinės organizacijos nuolat deda pastangas kuo platesnius pasaulio viešosios nuomonės sluoksnius supažindinti su Viktoro Petkaus likimu ir ragina rūpintis jo išlaisvinimu.

Amnesty International, Keston College, Lietuvių Informacijos Centras Brooklyne, Lietuvių Religinei Šalpai, Tarptautinė žmogaus teisių draugija, Tarptautinė rašytojų sąjunga - Pen klubas, Jungtinių Amerikos Valstybių komisija Europos saugumo ir bendradarbiavimo klausimais, Raudonasis Kryžius ir daugelis kitų organizacijų rūpinasi Viktoro Petkaus padėtimi.

Vakarų Vokietijoje ir Austrijoje yra įsisteigęs Tarptautinis Viktoro Petkaus komitetas. Už jo taikingas pastangas ginant pagrindines žmogaus teises bei laisves Viktoras Petkus buvo pasiūlytas Nobelio premijos kandidatu. Viktoro Petkaus šviesi asmenybė ir jo au-

ka kovoje už pagrindines žmogaus teises spinduliuoja pasaulį, skleidama taikos dvasią, liudydama lietuvių tautos ištikimybę aukščiausiom gyvenimo vertybėm.

Minėdami Viktoro Petkaus areštavimo devintąsias metines, prisiminkime vieno jo laiško žodžius: "Nemaža dalis kalinių, badu priversti iki nužmoginimo, vis tiek neprarado vidinės dvasinės laisvės. Jie neprarado ir komunikatyvinės funkcijos. Dar daugiau: jie neprarado vilties ir tikėjimo, be kurių negali būti nei paties gyvenimo, nei kūrybos. O gal svarbiausia, jog ir tokiame pragare jų neapleido troškimas surasti pasaulyje ir žmoguje bent krislelį gėrio, meilės, taurumo. Jie teigė laisvo mąstymo jėgą ir grožį".

Laiškas Redakcijai

Gerb. kun. Redaktorium,

1984 m. baigiantis ALK Federacijos Valdybos kadencijai, aš, kaip Valdybos pirmininkas, kviečiau ir prašiau visus tuolaikines Valdybos narius kandidatuoti sekančiai 1985 - 86 m. kadencijai. Dalis Valdybos narių dėl įvairių priežasčių atsiprašė ir nekandidavo. Todėl bet kokie užmetimai ar skleidžiami gandai, kad vienas ar kitas Valdybos narys buvo išmestas ar prašytas nekandiduoti, yra visiškai neteisingi ar blogos valios išgalvoti.

Jūsų

Valentinas Čižauskas, 1986. IX. 12.

PADĖKA

Staigiai ir nesugrįžtamai Amžinybėn iskefiavus mūsų seimos židinio ugnelės kursytojai a.a. Anei Medelienei, mus nuoširdžiai raminusius šio didžio praradimo liūdesio dienoje, liekame visiems neužmirštamai dėkingi.

Dėkojame gerbiamam kun. Dr. Pr. Daukniui, aukojusiam už velionę šv. Mišias ir palydėjusiam jos žemiško kūno palaikus į mirusiųjų ramybės slėnį, Eastern kapinėse. Ypatinga mūsų šeimų padėka Geelongo Lietuvių Sąjungos Klubo Valdybos pirm. J. Gailiui už teiktą taip mum reikalingą ir rūpestingą pagalbą laidotuvių metu, atsisveikinimo žodį kapinėse, užberiant ant mirusiosios karsto Nemuno šalies žemės žiupsnelį. Nuosirdi padėka visiems rožinio kalbėjimo dalyviams koplyčioje, o ypač jo metu maldas pravedusiems A. Jančiauskienei, B. Starinskienei, A. Baltrūnui.

Mūsų akyse švietė džiaugsmo ir padėkos ašaros, kuomet toks gausingas geelongiškių, melbourniškių bei Albany apylinkės lietuvių skaičius atidavė velionei paskutinę pagarbą, dalyvaujant bažnyčioje ir palydint ją į svečios šalies kapų tylą. Neužmirštama mūsų skaudžios lemties paliestų širdžių padėka visiems, kurie mus užjautė žodžiu, laiškais, spaudoje, aukojo už mirusiąją šv. Mišioms ar kitiems lietuviškiems tikslams, o taip pat už gėlių puokštes bei daugybę vainikų padėtų ant iškeliavusios Amžinybėn Anelės kapo. Taip pat tą pačią padėką tariame ir mieloms šermenų pietų ruošėjoms I. Gailiuienei, M. Bindokienei, M. Manikauskienei bei visoms prie jų prisidėjusioms.

Atleiskite, kad neįmanoma išvardinti visus tuos kilniasirdžius asmenis, kurie liūdesyje mus raminančiai stiprino ir kartu su mumis skausmu dalinosi. Teatlygina jums visiems Gailestingas Dievas.

Pasiliekame su nuoširdžia visiems padėka ir pagarba.

Nuliūdusios Medelių ir Šimkų šeimos

Įstojus į Moterystę su pirmaisiais pavasario žiedais sveikinu Alexandrą ir Tadą Adamavičius, linkėdama daug saulėtų dienų Dievo palaimoje.

Alexandra Galiauskienė

ADELAIDE

TAUTOS ŠVENTĖ

Dienų rutinos tekmeje net neužklysta mintis, kad mes esame lietuviai, tačiau artėjant Tautos ar Nepriklausomybės šventėms, būsimų parengimų skelbimai spaudoje ir lietuviškose radijo programose pažadina mumyse žinojimą — juk ir aš esu lietuvis, priklausęs savo tautai, tai tautos daliai, kuriai komunizmo kremilininkai negali užgniaužti šventišką nuotaką ir viešą jos pareiškimą dalyvaujant Tautos šventės renginiuose. Einu į juos sieloje jausdamas plazdant liepsnas lyg žengdamas su tautos vėliava protesto eisenoje, protesto prieš visą pasaulį, kuris snaudžia jam ruošiamų kartuvių šešėlyje nepažadinamas mūsų šauksmų — mano tauta, mano Lietuva yra pavergta.

Greta to šauksmo refrenu aidi ir šviesių vilčių trimitai — numes kada nors mano tauta ją slėgiančią komunizmo leteną. Lietuvą gauriųjų ir kiekvieną laisvą skrydį stabdąs raudono voro voratinklis bus kada nors sudraskytas. Bet kada? Atsakymo nesurandant reikia dėmesį atkreipti į save, kad Lietuvai atgaunant laisvę, Lietuvos dalis nebūtų jau anksčiau mirusi manyje, mano vaikuose ar anūkuose. Ne, to niekad nebus. Negali būti.

RADIJAS

Ir vienišiausia, ir nepajudanti tautietį pasiekiantis lietuviškas žodis ir daina yra mūsų šeštadieninė radijo valanda. Rugsėjo 6 d. jone perduota, Tautos šventei A. Gučiuvienės paruošta, programa buvo grynai sentimentinė. Su patosu skaitytų eilėraščių ir prozos pynę, lyg ir pretendavo pravirkdinti klausytoją, kaip kun. Bružiko jausminiais efektais atauti pamokslai. Reikia manyti, kad jausmo žmonems valanda turėjo patikti. Skaitė J. Vabolienė, V. Marcinkonytė ir V. Ratkevičius. Ypatingai gerai buvo parinktas prie skaitytų tekstų patriotinės muzikos derinys. To je sentimentalijoje gražiai nuskambėjusiu disonansu buvo Apyl. valdybos pirm. J. Stačiūno trumpas, šiltas ir dalykiškas sveikinimas Tautos šventėje.

Šioje Tautos šventėje staigmena buvo mūsų radijo vadovybės iš etninės stoties gautos trys valandos programai anglų kalba. Na, ir kalbėjo "radijušas" Sietyno Kubiliaus ir dr. Vitos Bardauskaitės balsais ištisą popietę. Vis apie Lietuvą ir lietuvius. O kiek muzikos ir dainų. Vaizduojusi metrinę koloną, vieną ant kitos sudėtų, programoje grotų plokštelių.

Tą milžinišką programą paruošė J. Vabolienė ir L. Gerulaitis. Jų darbas taip pat turėjo būti milžiniškas. Perbėgti per Lietuvos istoriją, surinkti iškiliuosius pasaulio ir Australijos lietuvių — mokslininkus, kultūrininkus, dailininkus,

dainininkus, sportininkus ir kitas įžymenybes, pristatyti jų nuopelnus Australijai juk tai ne juokų darbas. O jei bus jų laimėta bent viena žymenį pamiršę... Iš labai vykusiai parinktos linksmos ir gyvos muzikos sprendžiant atrodo, kad ir žodinis tekstas stengtasi perduoti panašioje nuotaikoje. Gal dėl to, mano privačia nuomone, permažai buvo australams pirštu parodyta į rusų okupacijos skaudulį Lietuvai, į pastangas Lietuvoje siekti laisvės netolimoje praeityje už ją žūstant 10.000 partizanų, dabartyje tautos sąžinei neleidžiant užmigti pogrindžio spaudai, į šviesius kankinių pavyzdžius dėl tikėjimo laisvės. Kadangi radijo bangų galingumas ribojasi daugiau ar mažiau Adelaidėje, gal vertėjo plačiau australus supažindinti su tuo, ką lietuviai turi šiame mieste — su Lietuvos katalikų centru ir Lietuvos namais, nes jų reikšmę ir svarbą sudaro ne tik muziejus ir archyvas. Žinoma, tai tik tarp mūsų kalbant.

Bendrai paėmus tos trys valandos gerai paruoštos propagandos australams yra neįkainuojamos vertės. Tegul jos klausėsi ne tūkstančiai, bet šimtai angliškai kalbančių. Jie gavo kondensuotų žinių apie Lietuvą. Šios programos gavėjams, paruošėjams ir atlikėjams Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas turėtų atvežti jei ne medalį, tai bent kitokį garbės ženklą. Juk tokie lauktuvų dalinimai yra buvę praeityje. Pr.P.

MELBOURNAS

TAUTOS FONDAS

Tautos Šventės minėjimo proga Tautos Fondui aukojo: po \$ 20 T. Bikulčienė, R. Galinis, K. Lynikas, V. Stagis, A. Volkienė, \$ 15 St. Pažereckienė, po \$ 10 St. Gabas, A. Griekėlienė, I. Jokubauskienė, R. Jurevičius, A. Kontvainis, Dr. J. Kunca, St. Lipčius, St. Lukaitis, V. Lukaitis, V. Miliauskas, I. O'Dwyer, M. Prašmutienė, Z. Prašmutaitė, Alg. Rahdon, Aug. Ročius, A. Rukšėnas, T. Seliokienė, H. St. Statkai, Pr. Šaulys, B. J. Tamošiūnai, Pr. Valonis, V. Vaitiekūnienė, Alg. D. Žilinskai, \$ 8 A. Bajoras, \$ 6 G. Baltutyte, po \$ 5 Pr. Binkus, J. Bruožis, Alf. Bužinskas, P. Dargis, A. Grigaitis, V. Jablonskienė, J. Keblys, Eug. Marcinkus, J. J. Petraičiai, J. Sarpinas, V. Sidabras, V. Simankevičius, A. Steponavičius, P. Vaičaitis, J. Venckus, V. Žemaitis, \$ 3 V. Sukevičius, \$ 2 J. Zitkevičienė, \$ 1 O. Giedraitienė. Viso \$ 445.

Visiems aukotojams, parėmusiems Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo komiteto vedama Lietuvos laisvės kovą, nuoširdžiai dėkojame.

Tautos Fondo Atstovybė Melb.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad., - - - - - 5 — 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS
Penktadieniais - - - - - 5 — 11.30 val.
Šeštadieniais - - - - - 2 — 12.30 val.
Sekmadieniais - - - - - 12.30 — 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniais - - - - - -nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDIŠKAS STALAS - SMORGASBORD

Kaina \$ 4. Kviečiame visus.

Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvos Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Rugpiūčio pradžioje Allentown, Pensilvanijos valstijoje, įvyko Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės seimas, pradėtas koncelebracinėmis Mišiomis už Lietuvą, kuriom vadovavo vyskupas Paulius Baltakis.

Seime buvo skaityti pranešimai ir svarstomi įvairūs lietuvių religiniai reikalai: kunigas Viktoras Rimšelis pranešė apie arkivyskupo Jurgio Matulaičio palaimintuoju paskelbimo bylos užbaigimą Romoje, prelatas Algimantas Bartkus kalbėjo apie Lietuvos krikšto jubiliejaus parengiamuosius darbus Romoje, kunigas Gobitas kalbėjo apie Amerikos lietuvių parapijų padėtį, kunigas Pugevičius padarė pranešimą apie religinę padėtį Lietuvoje ir apie Lietuvos Informacijos Centro veiklą, informuojant užsienio visuomenę apie Lietuvos tikinčiųjų dabartinę sunkią būklę.

Buvo iškeltas reikalas kreiptis į pasaulio tikinčiuosius, kad paremtų prašymą, kad Lietuvos krikšto jubiliejaus proga sovietinė valdžia gražintų Lietuvos katalikam Vilniaus katedrą, Klaipėdos bažnyčią, šv. Kazimiero bažnyčią Vilniuje. Seimo metu Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininku buvo perrinktas kunigas Albertas Kontautas.

LRTV

— Amerikos lietuvių jaunimo tradicinei šių metų vasaros stovyklai Dainavoje, netoli Detroito miesto, buvo parinkta pagrindinė tema "Kelionė į Lietuvos istoriją". Jaunimas buvo plačiau supažindintas su krikščionybės įvedimu Lietuvoje, pradant karaliaus Mindaugo laikais ir Lietuvos krikšto atnaujinimu Jogailos ir Vytauto Didžiojo laikais, kurio 600 metų jubiliejaus atžymėjimas sekanciais 1987 metais.

LIETUVIŲ RADIJO

VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

Algirdas Gustaitis

FILMŲ PASAULYJE UŽPUOLIMAS

Veiksmas pradamas Olandijoje II pasaulinio karo metu. Nušaukiamas naciams talkinęs, kūną attempia kiton vieton, prie Steenwijk namų. Tuoju atvyksta Gestapas su kareiviais, trumpas paklausimas. Gestapo vyresnysis atverčia klausinėjamo skaitomą knygą: Spinoza, apkaltina žydų autorijų raštų skaitymą, o naciams tai jau nusikaltimas. Jų namą tuojau sprogdina, sudegina. Vėliau paaški — visa šeima sunaikinta, paliktas tik 12-kos metų berniukas Anton.

Karas baigiasi, naciai sunaikinti. Gyvenimas vyksta toliau, jis studijuoja mediciną, bet karo laikais paliktos gyvenimo žaizdos negyja, daug kas paaški.

Atsiranda nauja blogybė: komunistai. Kruvinos riaušės Olandijoje, jo draugas aiškina, kad pasaulyje yra daug blogybių, iš visų blogybių blogiausias komunizmas, turėtų būti sunaikintas, bet atsiranda kvailių, kaip tie jų krašto komunistai, užsidarę daugomam mūre. Pavyzdžiu nurodo Vengriją, ją išlaisvino patriotai vengrai, bet atšliaužė bolševikų tankai, laisvę sutriuškino, įvedė vergiją. JAV-bės garsinasi savo galybe, žadėjo taiką gražinti Vietname, mėtė bombas, liejo kraują, bet pasitraukė. Dabar amerikiečiai nori Europon pristatyti atominių bombų, jų mums nereikia, nes atominis karas Europoje sunaikins ne amerikiečius, o europiečius. Taip galvoja ne vien jaunimas, bet ir kiti. Anton nepajunta, kai eina tokių gretose, demonstruoja prieš atominių bombų išdėstymą.

Filmas įdomus, geroka dalimi istorinis, pilnas veiksmingumo, buvusio gyvenimo nuotykių, kalbantys ateitin. Pasigėrėtina olandų vaidyba. Įtempimo scenose jų artistai pilnai pasireiškia, neslepia įtūžimo ar pašėlimo, kai tolygiuose amerikiečių filmuose jausmai įsakomi prislopinti. Vien tai parodo dirbtinumą, taikymąsi prie amerikietiškos masės "lygumo". Čia parodoma ne vien vokiečių — nacių žiaurumas, bet pabrėžiamas ir komunizmo žiaurumas, dar blogesnis už nacizmą, kas yra sveikintina. Atominio karo baisumai, jei toksai įvyktų, visų yra smerkiama, kaip ir šiame filme.

Filmas "The Assault" (Užpuolimas) yra laimėjęs aukštą įvertinimą, jie tinkami. Filmo nuopelnai priklauso juo sukūrėjams: autorius Harry Mulisch, žinomas olandų rašytojas; filmui pritaikė Gerard Soeteman; direktorius Fons Rademakers. Pagrindiniai artistai: Marc Van Uchelen, Marco Ramos, Derek De Lint, Monique Van De Ven, John Kraaykamp, Huub Van Der Lubbe ir kt.

RASOTE TESTAMENTĄ?

Skirkite dalį "Tėviškės Aidams!"

Mintimi šventa ten investuokite save.

Kur Dievas ir Tėvynė šaukia.

Būk apaštalas spaudos "Tėviškės Aidus!"